

УДК 378.14:811.111

*Ірина Кривонос
(Мелітополь, Україна)*

ЗАСОБИ ТА СТРАТЕГІЇ ПОДОЛАННЯ ПЕВНИХ ПСИХОЛОГІЧНИХ ТРУДНОЩІВ У СТУДЕНТІВ ІНЖЕНЕРНО-ТЕХНІЧНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ

Найбільш ефективні засоби та стратегії подолання психологічних труднощів на початковому етапі вивчення англійської мови у студентів інженерно-технічних спеціальностей проаналізовано та відібрано.

***Ключові слова:** засоби подолання психологічних труднощів, ефективні стратегії вивчення іноземної мови, рольові ігри, самостійна робота студента, студенти інженерно-технічних спеціальностей.*

The most effective means and strategies to overcome psychological difficulties at the initial stage of studying English in engineering and technical specialties students have been analyzed and selected.

Key words: means of overcoming psychological difficulties, effective strategies for learning a foreign language, a role play, the self-study work of a student, students of engineering and technical specialties.

На сьогодні ми маємо необхідність задовольнити особливі потреби швидко зростаючої кількості англомовних студентів та підготувати, бажаючих отримати диплом магістра, до вступу у магістратуру. Викладання англійської мови у немовному ВНЗ має багато особливостей. Для більшості наших студентів, стиль викладання предмету є досить новим. Студенти почувають себе розгубленими і невпевненими у собі, але, поступово вони адаптуються до безлічі різних стандартів та очікувань. Тому, формування у студентів англомовної професійної мовленнєвої діяльності, вдосконалення набутих на попередньому етапі навчання загальних та комунікативних компетенцій є головною метою викладання англійської мови в нашому університеті.

Метою нашого дослідження є вибір і аналіз найбільш ефективних, на нашу думку, засобів та стратегій подолання психологічних труднощів на початковому етапі вивчення англійської мови у студентів інженерно-технічних спеціальностей.

На заняттях з англійської мови у студентів доволі часто спостерігається підвищене хвилювання під час виступу з доповідями та за необхідності висловити свої думки англійською мовою. Це стосується не лише студентів з низьким рівнем знань, але й студентів із достатнім рівнем мовної підготовки та зумовлено страхом помилок [4 : 4]. Більшість наших студентів приїжджають з регіонів, де дискусії та аргументації на англійській мові не були звичними в шкільній аудиторії. Тому, ми, викладачі, маємо вступну бесіду на початку кожного семестру для того, щоб допомогти студентам реалізувати нормальний інтелектуальний обмін. Ми маємо на увазі наступні аспекти: а) якщо ми надаємо вказівки або пояснення призначення вивчення англійської мови, то кількість кроків є мінімальною; б) регулярно перевіряємо розуміння і заохочуємо студентів задавати питання, коли вони не розуміють нас; в) надаємо допомогу і підтримку: за допомогою ресурсного центру кафедри іноземних мов та навчально-інформаційного порталу ТДАТУ; студенти залишаються постійно на зв'язку зі своїми викладачами-інструкторами на заняттях, додаткових щотижневих консультаціях або приєднуються до дослідницької групи поглибленого вивчення англійської мови.

Дієвим засобом подолання психологічних труднощів у студентів є рольові ігри. Ігрові процеси у навчанні вважаються важливим засобом збудження інтересу до навчання та

підвищення ефективності засвоєння навчального матеріалу. Ми погоджуємось з тим, що потенціал рольових ігор значний, оскільки студент залучається до діяльності, під час якої він накопичує пізнавальний досвід, вирішуючи ігрові завдання. Під час ігрової діяльності у мозку людини відбуваються складні психо-фізіологічні процеси, при цьому розумова діяльність супроводжується сильними позитивними емоціями. Оскільки, як відомо, сильні негативні емоції (у тому числі – тривожність, страх помилок) можуть бути подолані більш сильними позитивними емоціями, саме рольові ігри створюють на занятті такі психологічні умови, які сприяють усуненню психологічних труднощів за рахунок впливу на емоційну сферу студентів [2: 73]. Під час проведення рольових ігор спостерігається підвищений рівень мотивації студентів, що також сприяє усуненню психологічних труднощів.

Одним із найбільш ефективних засобів подолання психологічних труднощів у студентів, безперечно, є гумористичні ситуації. Як відомо, гумор є потужним засобом впливу на емоційну сферу людини та важливим чинником емоційної пам'яті, а отже, й засобом підвищення ефективності навчання та підсилення мотивації вивчення англійської мови.

Нелегка праця вивчати іноземну мову. На думку Інни Максименко, яка заснувала авторські курси з вивчення англійської мови, якщо правильним чином налаштувати свій мозок і певною мірою використати всі його можливості, тоді вивчення іноземної мови може стати значно захоплюючим та швидким процесом. На практиці, Інна Максименко користується наступними 6 ефективними стратегіями вивчення іноземної мови [3].

З точки зору навчання, кожен буде стежити і розуміти матеріал краще, якщо не переривати потік його думок. І *перша стратегія* – використання сили емоції. Будь-яка позитивна емоція активізує здібність до вивчення іноземної мови. Саме вони дають можливість підсвідомості асоціативно запам'ятати інформацію. *Наступна стратегія* – вплітання у свій досвід нового слова. Таким чином виникають неврологічні асоціації у мозку, які охоплюють найрізноманітніші фрагменти існуючих знань та відбувається зв'язок з добре відомим. Необхідно радити студентам – найчастіше застосовувати нове слово у мовленні. *Третя стратегія* вивчення іноземної мови – віра в свої здібності. Викладач має запевнити студентів, що результат навчання лежить особисто на них, необхідно вірити у свої сили і не ставити в один ряд свої здібності та окремі невдачі. Зберегти знання мови на все життя – є *четвертою стратегією*. Довготривале збереження знань мови залежить від того наскільки людина вмотивована і які у неї переконання. Переконання впливають на те, як довго і надійно буде зберігатися інформація. Не забути свою мету – *п'ята стратегія* вивчення іноземної мови. Високо-вмотивовані студенти, із поважними причинами вивчити мову, мають найкращі показники у навчанні. Для будь-якого початку необхідна вагома причина, мотивація та бажання. Останньою *шостою стратегією*, вважає Інна Максименко – несвідоме вивчення. Вивчаючи іноземну мову, слова повинні засвоюватися в реальному контексті: огляд відеофільму, новин, читання статті чи роману, слухання аудіо матеріалу [3].

Дослідження показують, що до цих стратегій можна додати ще дві. Самостійність, тобто самостійна робота студента у вивченні мови є невід'ємною частиною навчання у нашому ВНЗ. Самостійна робота відіграє виключно важливу роль у формуванні професійної компетентності майбутнього інженера-технолога, адже доведено, що вона є найбільш ефективною. Ще однією стратегією у вивченні іноземної мови є не намагатися «переробити» англійську мову, наприклад, а прийняти її такою, якою вона є. Багатьом складно зрозуміти, що вивчення іноземної мови – це просто засвоєння правил його використання [1].

Регулярно використовуючи у навчальному процесі рольові ігри, проблемні та гумористичні ситуації та використання комбінацій із стратегій, ми дійшли висновку, що усі вони є ефективними засобами впливу на емоційну сферу студентів, підвищення мотивації вивчення англійської мови та подолання психологічних труднощів.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Білоножко Н.Є. Стратегія як одна з основних категорій методики навчання іноземних мов // Вісник Київського національного лінгвістичного університету. Серія: Педагогіка та психологія. – К.: Вид. центр КНЛУ, 2004. – Вип.7. – С. 27-35.
2. Китайгородская Г.А. Методические основы интенсивного обучения / Г.А. Китайгородская. – М.: МГУ, 1986. – 176 с.
3. Шесть стратегий эффективного обучения [Электронный ресурс]. – Режим доступа: [enative.narod.ru theory/methods/simple.htm](http://enative.narod.ru/theory/methods/simple.htm) (www.native-english.ru)
4. Ayres J. Coping with Speech Anxiety / J. Ayres, T. Hopf. – Norwood, NJ : Ablex Publishing Corporation, 1993. – 134 p.

УДК [378.147=373.62:81'243]=111

*Ірина Кривонос
(Мелітополь, Україна)*

THE FORMATION OF READINESS OF STUDENTS OF ENGINEERING
AND TECHNICAL SPECIALTIES FOR SELF-STUDY IN A FOREIGN LANGUAGE

The article is devoted to the problem of the formation of readiness by students of engineering and technical specialties for self-study in a foreign language. The main components of the self-study work of students in out-of-class time are described.

Key words: the formation of readiness, the self-education, the self-study work, students of engineering and technical specialties.

Стаття присвячена проблемі формування готовності студентів інженерно-технічних спеціальностей до самонавчання з іноземної мови. Описано основні складові самостійної роботи студентів в позакласний час.

Ключові слова: формування готовності, самоосвіта, самостійна робота, студенти інженерно-технічних спеціальностей.

The modern social order requires the education of independent, initiative and responsible members of society, able to effectively interact in the fulfillment of social, production and economic tasks. This requires a substantial increase in the independent and productive activity of students, the development of their personal qualities and creative abilities, the ability to independently acquire new knowledge and solve problems, orienting in the life of society [1: 6-7]. Significant changes in education and working conditions cause a great need for lifelong learning, and therefore, highlight the ability and ability of a person to self-education, self-training activity, cognitive autonomy, and self-study work.

The role of self-study work and self-training activity in our time is so significant that this problem requires every time new approaches, new solutions, the creation of new teaching materials, especially when it comes to teaching a foreign language, which is known to require a large degree of autonomy. Thus, the self-study work, as the main means of mastering the educational material at the time, free of compulsory lessons, the following personal qualities of the student as motivation, purposefulness, self-organization, self-consciousness, independence, personal responsibility, self-control, self-discipline, etc. are most clearly shown and has a great interest among scientists from the point of view of psychological analysis of the process of activities on student learning.

E. Ivashchik, V. Nechaev, A. Pometun and others emphasize that self-education (self-study) is an independent educational activity which is guided by and driven by motivation. The dominance in a foreign language is motivated by external factors. But the effectiveness of self-education depends on the formation of internal motivation [2: 36]. It is important to form the students' ability to self-